

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:	
Helyben.	Vidékire küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.
Fél évre . . . 5	Fél évre . . . 8
Negyed évre . . . 2	Negyed évre . . . 4
Egy órá . . . 1	Egy órá . . . 1
Egyösszám ára 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Szavazatok bizalmatlanságot.

(A Kujonék tábora ellen.)

Irta: **Ifjabb Móricz Pál.**

A magyar nemzet keresztet vehet a kormánypárti képviselők táborára. Ezek magok tépték el az utolsó reményszálát, amit hazafiságok becsületességéhez, őszinteségéhez és harckészségéhez kötöttünk. — Mert ezek ujongva fogadják ma már a chlopyi hadiparancsot is, mely a császári czigánynéptörzsek sorába alacsonyít minket, mely megtagadja jogunkat, nyelvünket a hadsereghez, mely a Jézus Krisztus megváltó, üdvözítő üzenetét hosszánnázza ki azon királyi kéziratból is, amely a kérges arcú, de még kérgesebb lelkű Kujon lovagot, a lélek nagykereskedőt, a horvát földi akasztófák ácsmesterét nyakunkba ülteti és amely ismétli, hogy a vérünk, pénzünk megiesztett adóval fentartott hadsereghez nincs semmi jogunk, a fölött a hadur és a hadur ivadékai rendelkeznek, míg a világ — világ lesz! Sőt még örülünk, hogy a finanszainkat is nem osztják hadrendbe, osztrák generálisok német kommandója alá, a miként hogy, titkos rendelettel, a zsandárainkat már beosztották.

És mindezen merényletek ellen a kormánypárti képviselők nagy tömegének nincs egyetlen tiltó szavok. Apponyi, a nyakigláb bus levente, egy nótát kezd tilinkolni aranyánczra vert kurucz legényeivel együtt a nagybaszju, bombardós, árkon-bokron keresztül hű Gajáriakkal, meg a nemzethez igazán köszívü ember — Tiszákkal. És ahányan vannak, zsebkendőt lobogtatva tombolnak, tüntetnek a hű királpártiságokkal, a mikor Kujon arcátlan nyíltsággal tolakodik a magyar nemzet megfélemezésére, a magyar nemzeti jogok agyonhurkolására — esetleg — a védőivel együtt.

Tisztelt polgártársaim! a legnyíltabb hazaárulás, a legvakmerőbb és legeszeveszettebb paczkázás ez a magyar nemzetel szemben. És ne a Bolfrászokat szidjuk,átkozzuk mi, mert hisz tőlök nincs okunk, nincs jogunk igazságot és jóságot várni, hanem átkozzuk, hanem dobjuk ki magunk közül azokat az elfajult magyarokat, akik most mint kormánypárti képviselők, nemhogy tiltakozva állanak szembe az osztrák katonai merényle-

tekkel, hanem sunyi módon és az önhasznukat keresve segítik elő a Kujonék diadalát a megalázott, jogaiból és reményeiből kiforgatott nemzetet! Tisztelt polgártársaim, akik elég gyöngék voltak ilyenekre adni szavazatokat, ime láthatjátok, hogy a nyílt hazaárulásra is képesek ezek; hiában nyilatkozott a debreczeni kormánypárt becsületes és hazafias kezdeményezésére közel száz kormánypárti választókerület a magyar nemzet jogainak a hadseregben való törvényes érvényesítése és megvalósítása mellett, ezek kutyába veszik a nemzeti akaratot. Nincs köztökök személyválogatás! A döntő pillanatban egyértelműleg cserben hagytak minket. Egyenlő elvetemedettséggel esküsznek a Kujonék hazaáruló táborába, a hol a chlopyi trombitás fujja a gyülekezőt a nemzetgyilkos bérenczeknek.

De, nem! Mégis akadt köztökök egy hű hazafi, Bethlen Bálint gróf, országgyűlési képviselő, ez faképnél hagyta őket. Hanem a többi, Apponyi, Albert nádszálvitéz leventénkkel együtt bentmaradt; sőt bentmaradt köztökök még a debreczeni mameluk követ, jó Dobieczy Sándor is, aki pedig, az egész országban nevezetessé vált debreczeni határozat után, valóban tisztában lehetne a felől, hogy nem a chlopyi-chlopyi árulók táborába, hanem a nemzeti jogok védői közé tartoznak választói.

Ennyi megrögzöttséggel, ennyi elvetemedettséggel, ilyen nyilvános hazaárulással szemben, egy volt szabadelvű párti hozzám intézett leveléből írom ki ezeket, valóban nincs más hátra, mivel a követi utasítások kora lejárt, minthogy ti szabadelvűpárti választókerületek (első sorban azok, amelyek a debreczeni párthatározat és indítvány elfogadásával erkölcsileg is köteleztétek magatokat!) szervezettek mozgalmat a tulajdon képviselőitek ellen. Fejezzétek ki bizalmatlanságotokat a hazaárulás ezen czinkosai ellen. Utasítsátok ki végleg kerületekötől — eme vastagbőrű Kujon huszárokat. Ne késsetek vele! Mert minél előbb cselekszitek ezt, annál hamarabb szakad derékba a Kujonék regimentje és annál mélyebb halálra kötelezitek nemzeteteket, melynek legveszedelmesebb ellenségei saját fiait, a zsebkendő lobogtató kormánypárti kép-

viselők! A szörös nyelvű talpnyaló sereg, melyet, ime láthatjátok, minden magyar kerületből ki kell dobni, ha ez a nemzet saját hazájában élni, boldogulni akar!

Ki a hazaáruló?

A „Szent Iván-éji álomban”, vagy az „Ördög piruláiban” nem történeke furcsább, kaczagtatóbb, lehetetlenebb dolgok, mint most az élet, a történelem szinpadán. Vagy nem gyönyörű az az elégtétel, amelyet a magyar nemzet a chlopyi hadparancsért kapott? Az öregapám se pipált ilyen elégtételt! Egyik ember pofonúti a másikat. Ekkor a sértett felbőszülve satisfactiót, elégtételt követel. És ime: a sértő pofonúti újra. Hah, vérlázító fordulat! De nézzétek csak azt a kétszer pofonútit atyáit! Arcán a haragra összerohant vonások a leghülyébb és a legboldogabb meglegedés csöndes molsolyáiban simulnak át és az ajak önérettel mondja: „Elégtételt kaptam!” Pedig nem elégtételt, hanem elég pofont kapott!

És ki ez a jámbor férfiú, akinek az elégtételről ilyen tótágast álló, veszekedett fogalmak vannak? Nem más, mint az országgyűlési „szabadelvű” párt, amely az alkotmány-sértő hadparancs után a hadparancs alkotmány-sértéseit atyai jóindulattal ismételő nyilatkozatot elégtételnek tekinti.

És ez a hülye czirkuszi bohóc, ez a Dummer August, bálványdöntő Barabás Bélának, a függetlenségi párt egyik fő büszkeségének, a nemzet törvényes jogait védő küzdelem egyik vezérének azt merete mondani, hogy „hazaáruló!”

Óhó, Dummer August: lassabban a testtel!

Hogy is történt a dolog?

A manifestum azt mondja, hogy a kiegyezés törvénycikkének a betöltésén mindig hűségesen őrködtek. Ezzel a kijelentéssel szemben ott áll az a tény, hogy az a rendelet, amelyet a király 1868-ban a magyar tisztok visszahelyezésének tárgyában kiadott, ma sincsen végre hajtva. Továbbá ott áll az a tény, hogy a közös ügyek kezelésében feltételül kikötött paritás, vagyis: egyenlőség soha, egy pillanatig sem volt életben, amiből — ugy mellesleg — az a furcsa, de nagy igazság következik, hogy a kiegyezés — de jure — soha, egy pillanatig sem volt érvényes, vagyis: eleitől fogva mind e mai napig egy óriási hazudság volt az egész! Végre ott áll az a tény is, hogy a kvóta kérdésében ismételt törvényellenes formában döntött a korona, hiszen az 1867. XII. t.-cz. értelmében a kvóta ügyében csupán akkor volna szabad döntenie, ha nemcsak a bizottságok, hanem az országgyűlések sem tudnak megegyezni, a korona pedig döntött, holott a kvóta kérdését az osztrák parlament munkára képtelensége miatt a két ország parlamentje még csak nem is tárgyalta.

Ezek a tények minden nyilatkozattal erősebbek. És ezt így, egész nyugodtan, konstatálni: — azt gondolom — nem fölségsértés!

Barabás azonban a parlamentben, mikor a gránicsár-miniszterelnök, a becsületes lélekalmár, azt a nyilatkozatot olvasta fel, amelyet a király megbízásából a szabadelvű párt értekezletén tett, kissé erősebben szólott ki, azt mondván: „Királyi szónak nem hiszünk.”

Erre zudult fel a lakájpárt, haragosan ordítózva: „Hazaáruló!”

Bizonyára boldog az olyan pásztor, akinek ilyen nyájörzői vannak.

Hanem azért igazat mond a közmondás! Az ilyen zaj nem hallik a menny országba!

Hát Barabás hazaáruló? No akkor Tisza Pista semmi szin alatt sem az. Viszont, ha Tisza Pista hazaáruló: akkor Barabás nem az.

Hogy áll hát a dolog?

A Barabás kiszólása — parlamenten kívül — talán üldözhető volna „felségsértés” neve alatt. És tegyük fel, hogy ez a nyilatkozat csakugyan királysértő.

Vajjon a királysértés egy a hazaárulással?

Ha egy: akkor Kossuth Lajos is hazaáruló. Hiszen — ha jól emlékszem — ő is nem egyszer oda mondogatott a királynak és a dynastianak. Ott van pl. a nevezetes, jogos, törvényes és igaz „függetlenségi nyilatkozat”. Olvassátok ezt el, oh derék lakások. Bizonyosan kiráz tőle a hideg mindnyájukat, gróf Tisza Pistát a legelső sorban. De vaczogó fogakkal is — nosza! kiáltátok, hogy Kossuth Lajos hazaáruló!

És azután vigyen el a Sátán benneteket, mert pokoli a ti hazudságotok és hazugságotok!

A felségsértés nem egy a hazaárulással. Mert a király nem egy a hazával. A szent korona egy test. A feje a király. Mi, állampolgárok — fájdalom: még csekély számú aktív állampolgárok — a tagjai vagyunk.

Ha lestrófoljuk a régi, örökös fejet és egy új, magunk választotta, nem örökös fejet illesztünk a helyébe: mi lesz akkor? Nem kell szörnyűködni. Eszem ágában sincs a régi franczia, vagy az új szerb módszerre gondolni. Karakán „neptörzs” a magyar, de hohérságra nem vetemedik. Alkotmányos módszerre gondolok. És ha így lomtárba tesszük a királyságot és megalakítjuk a magyar köztársaságot: mi lesz akkor? Király nem lesz, de haza lesz!

Martinovics, Hajnóczy, meg a többiek és az igazán legnagyobb magyar: Kossuth Lajos, a királyságot nem szerették, de annál jobban szerették a köztársaságot és — a hazát!

Benedek János, kedves barátom is, aki évekkal ezelőtt ugyancsak igyekezett ostromolni az én akkor is republikánus meggyőződésemet, azon a szomorú ülésen, amelyen a Dummer Augustok neki bősziült serege Barabást hazaárulónak hazudta, ezt kiáltotta közbe: „Éljen a republika!” És tessék elhinni, hogy Benedek nem hazaáruló. A hazát szereti, csak a királyságot nem szereti. És ez a mai viszonyok között nem csoda!

Barabást se mondjátok börpoklosnak, ti — krétával, bécsi ronggyal kipingált Dummer Augustok!

Nem hazaáruló ő!

Sőt inkább igazi honvéd!

Ki hát akkor a hazaáruló?

Te vagy az, te hangostorku, pókhasu czérnalábu lakájsereg.

A kamarilla két ízben is állította, hogy a „haduri” jogokból nem enged. És Kör-

ber, az osztrák miniszterelnök a reichsrathban azt mondá, hogy ez Austria „törvényes” jogainak biztositéka. Ugy is van!

Azokat a „haduri” jogokat a király a nemzettől kapta. És azok a jogok alkotmányos jogok, épen azért alkotmányosan gyakorlandók. Az alkotmány pedig azt mondja, hogy Magyarország önálló ország.

És önálló ország hadserege az illető ország jelvényeit és nyelvét használja. Ami különösen a nyelvet illeti: erről a nemzet joga rendelkezni és nem a „haduri” joga. (L. 1868. XLI. tcz 18. §.) De a „haduri” jogok gyakorlása ezeket az alkotmányos követelményeket pofon veri.

A hadparancsot Körber csinálta és Körber magyarazta helyesen! Csak abban tévedt, hogy Austria „törvényes” jogairól beszélt, pedig Austria törvénytelen hatalmáról kellett volna beszélnie. Bismarck őszintébb volt, mert kimondta nyíltan: „a jog a hatalom!”

És a magyar Dummer Augustok ennek czigánykerekezve éljeneznek.

Nos? Ki a hazaáruló?

És a hadparancs, meg a rá duplázó manifestum azt mondá, hogy a „haduri” jogokból egy fikarczynit sem engednek, sőt a jogok az utódokra esorbitatlanul maradnak majd.

A vásár azonban kettőn áll. Nemcsak a kamarillán, hanem a nemzetben is. Ha a kamarilla nem enged: mi sem engedünk. Egyszerűen nem adunk sem adót, sem utonczt. És azokból a „jogokból” kiesik az ütő. A harang pedig ütő nélkül néma, mint az a bizonyos sir.

Tromfira tromfot lehet adni. Adunk is már.

Hanem azért az a kijelentés, hogy a „haduri” jogokból nem engedek soha, alkotmányunk fejlődésének a megbénítását foglalja magába.

Dummer Augustok: most ide füleljetek!

A ti Deák Ferenczetek írja Lustkandl ellen intézett közjogi irásában, hogy a mi alkotmányunkban nincsen kizárva annak a lehetősége, hogy a törvényhozás akár a fejedelem, akár a nemzet bármelyik jogát módosítsa, vagy eltörölje. Mondjátok meg nekem: hogyan egyezik ezzel a kamarillának ez a kemény szava: „soha”?

Magatok is látjátok, hogy ma is ott vagyunk az „összmonarchia” szörnyetegénél, mely ellen Deák Ferencz szűr alatt: a papiroson viaskodott. És ti mégis bukfenchezve éljeneztek!

Nos? Ki a hazaáruló? Nem Barabás! Mert ő épen a nemzetet és a hazát védi.

Jánosi Zoltán.

Protestáns estélyek.

(A Hittanszéki Önképző Társulattól.)

A múlt év folyamán több ízben megemlékeztünk ősi kollégiumunknak egyik nemes törekvésű, harmincznégy éves multtal dicsekvő egyletéről. a Hittanszéki Önképző Társulatról, mert rászolgált arra, hogy emlegessük.

Elsőben is fényesen sikerült protestáns estélyeket rendezett, melyeken ott láttuk Debreczen és a vidék protestáns világának színe-javát, s ez estélyeknek valóban művészi s a mellett folyton vallásos tárgy programjával soha nem felejthető élvezetet nyújtott. De nem elégedett meg azzal, hogy csak az intelligens közönség keblében erősítse a hitéletet, hanem kivitte munkásságát az életbe, a kollégiumból az egész vá-

rosra; leereszkedett a legfelsőbb rétegekből az alsóbbakig, s a város polgár osztályainak is vasárnaponként egyháztársadalmi összejöveteleket tartott. Ott láttuk meg, hogy nem közönyös még a mi népünk, csak le kell szállani hozzá, s nem kell sajnálni a fáradságot a véle bánástól, és akkor vasárnap délután is zsufolva vannak a máskor üres templomok.

De az idén sem fog a henyesség párnáján szenderegni ez a tarsaság.

Folyó hó 21 én tartotta ugyanis alakuló gyűlését a Társulat, s tisztikarának élére Harsányi Pál seniort állította.

Harsányi előterjesztései alapján, megalapították nagyjában az évi programjukat is.

Egyhangulag elhatározták ugyanis, hogy a múlt év nagyszerű protestáns estélyeinek sorozatát ez évben is fentartják, de sokkal nagyobb keretben, mint tavaly. A tél folyamán rendeznek öt protestáns estélyt és egy ünnepi diszgyűlést. Az első nagyszabású protestáns estély október 31-én, a reformáció évfordulóján lesz, és pedig a Bikai szálló dísztermében, szeretet vendégséggel egybekötve, melyen a város hölgyeit kéri fel, hogy felszolgáljanak. Megelőzőleg délelőtt az emlékkertben, a gályarabok oszlopa előtt tartja meg szokásos ünnepélyét a Társulat.

— Második protestáns estélyet — mit november 29 ére tervez, — országos protestáns ünneppé fogja tenni. Nevezetesen a pesti Bethlen Gábor kör segítségével bele fogja vonni Herceg Ferenczet, Pekár Gyulát, esetleg protestáns iroguardánk más tagjait is; kiknek s Debreczen legjobb erőinek közreműködésével nemcsak vidékünkre, de ismételjük, egész országra h. tó fontosságot kölcsönöz ünnepelyenek, melyet természetesen szintén a Bika nagytermében tart. — Február 6 án és márczius 20-a táján pedig a kollégiumban, a tavalyiakhoz hasonló módon rendez ily protestáns estélyeket.

Mindez azonban csak egyik oldala a Társulat munkásságának. Másik, nem kevésbé fontos és szép terv az, hogy a tavalyiakhoz hasonlóan vasárnap délutánonként egyszerre öt-hat elemi iskolában a gyermek és serdülő ifjuság részére népies, elbeszélés vagy meseszerű bibliauagyarázatokot akarnak tartani. Elővennek a bibliából azokat a parabolikus meséket, példázatokat, s almondanak ott a gyermekeknek mint valami mesét, s így legjobban nekik való minden csepegtetőnek belejük az azokban foglalt erkölcsi igazságokat. Hogy ez igenis eredményes munka lenne: azt a külföld és Budapest példája bizonyítja. Természetesen ezzel kapcsolatban a Társulat még egy heti ülést tartana saját keblében, melyen kizárólag azzal a bibliauagyarázattal foglalkoznának, esetleg theol. tanárok vezetése alatt melyet vasárnap aztán kivinnének a gyermekek közé.

Ez ellen a terv ellen azonban a Társulatban többen szólottak, s helyesebbnek tartanak folytatni a felnőttek számára rendezett tavalyi egyháztársadalmi összejöveteleket, miket közönségünk szeretettel karolt fel.

Még ez a kérdés véglegesen eldőntve nincs, a gyűlés a választmány elé utalta részletesebb tervezet kidolgozása végett.

Segitse ezt a nemes czélt minden református, minden protestáns ember azzal, hogy élénk érdeklődéssel támogatja őket.

Ma megnyilt

Piacz-utca 44 szám alatt dr. Ujfalussy ház

Letzter József

Fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme.

Barangolások.

(A Kovács Jankó piktor műtermében.)

XVIII.

Hogy valamit lássunk, valamit megfigyeljünk: nem mindig szükséges, illetőleg nem okvetlen szükséges a Basahalmontulra rugaszkodni. Sok olyasmi kerül Debreczenben is, a mit érdemes jegyzékbe venni. — Avagy a pókhasu cziviseinknek hol találnánk másat, hacsaknem Mezővásárhelyon, a Cserei Berei által megénekelt Hóldak vize partján . . .

Pedig nemcsak kolbász, nemcsak szalonna, hortobágyi éhes falkák a mi nevezetességeink. Kerülnek itt más valamik is, mert pl. mint diák város, egyike a legeredetibbeknek Debreczen. Sőt még művészi életünk is van minékünk. Több jeles és kevésbé jeles festőművésznök rakosgatja vászonra ecsetjével az alkotásokat, melyek, mint például a Bosznay mesteréi, a Basa halmán tul is előismerést gerjesztenek.

Ezuttal Kovács Jankót — bár Jánosnak is beillenek a vén fiu, ha csak a munkheni piktorvilág szabados és ifjúkedvű, czigányos porát letudná magáról rázni —, Kovács Jankót a festőművészt szürom tollhegyre és az ő művészi eszét rendetlen és érdekes műtermébe barangolok el.

Ott található ez a műterem a nagytöplom szomszédságában, az Egyháztér 3-ik számú öreg házában az udvarán. Üveg-üveg, üvegfalas rezidencia, mely nyáron igen „vigályos” művész otthon, de ha majd a tele, meg a szele következik . . . akkor az öreg Jankó, meg a fia János, a sokat igerő tehetségű sarju művész, szép verseket füttyölhetnek a rezidencia üvegfalát recseg-tesztő, ragozó szélvesszel . . .

Meg azonban egyelőre a nyárban tartunk. Meg nem vörösödik a szőlőlevél, sőt csekei Vass János homokkerti szőlőbirtokos vakargatja a fejét, hogy a golyóbi-kemény szőlői alig ha fognak az idén vörösödni és beérni; mert a legtöbb szőlőjének van olyan vastagbőre, mint a milyen bőrt Kubik Béla fedezett fel a Kujen pofáján . . . Szóval most még enyhe, kellemes barangolás esik a Kovács Jankó piktor műtermében. — Ne riasszon vissza, hogy az ajtót zárva leled... Ha füttyülni tudsz: füttyüld a munkheni magyar piktorok hívó jelét; a Rákóczióta bekezdőjét, megládd, mindjárt nyílik valami rejtek ajtó és mindjárt tolja feléd öszfűrtekkel tarkazott fejét Jankó mester —

Gyorskéz kell hozzá, hogy papírra vethessük Kovács Jánost. Tehetése, tudása, sokoldalúsága van Jankónak, hanem bármily képtelennek tetszik is, ez a vén fiu, ha a maga sorjáról van szó, szendőbb a Szvetics intézetbeli kis apáczanövéndéknél. Elhetetlen is, szerény is . . . Azért Jankót valóban úgy kell esetről esetre felfedezni.

Próbálkozom a felfedezésére. Először is a bogaraival végezzünk. Ez csak egy van neki: a legszenvédélyesebb régiség gyűjtő. Ladászámra gyűjtőgeti, őrizgeti a különféle régiségeket, melyeket ritka jó szimattal és szerencsével kotor elő a zsihipiacz rongyai, ócskaságai közül is . . . Azután pedig — e szenvédélyétől eltekintve, a melyben utóvégre mégis csak a műérzék nyilvánul meg, minden porcikájában művész. Baj az is, ha nincs pénze, baj az is, ha kevés a pénze... És almainak netovábbja, micsoda pompas volna, ha bóbástyuk tojné az aranyat és neki ilyen bóbástyukja volna . . . Ámde csak a tündérmeseben fordul elő ilyen tyukocska. Hajh, a váóság csalódásokkal, nélkülözésekkel jár. Ezekből Jankónak bőven kijutott és ha igaz, hogy bolondnak jár a szerencse, Jankót nem lehet gyanusítani;

mert az ő valóban eredeti, erős, sokoldalúlag képzett festőművész tehetségéhez képest idáig nagyon vékonyan környékezte a szerencse, pedig a támogatásra, az érdeklődésre igazán kiszolgált az igazi művész ember, a ki hozzá a mi ijunk-fijunk. Vagy talán éppen ez a büne, ez a szerencsétlenség?

Kovács Jankó, a maga különcz mivó tában, sok oldalúságával köti le a figyelmünket. Annak az üvegablakos, és tetős művészrezidenciának falára vannak az ő tehetségének a lekötő szikrái odadobálva. Bevezett, félig bevezett, vázlatban maradt festések rajzok ékítik, teszük érdekessé a műterem falait. Itt nem az aranyos rámkák által kicziczomázva, hanem a maga eredeti, festék pecs-tes, csapongó mivoltában láthatod az alkotó tehetséget és amint ösmérős, bájos, levegő- és szingazdag tájak, erőteljes magyar alakok, legelésző nyájak, az évszakok változásai, derüs életképek és a művészi képzetnek a valósággal egybefűzőtt egyéb gondolatai, látomásai, megfigyelései tolnak eléd tarkán elegyítve papírosan és vászonra vetve, önkénytelenül figyelmesebben, rokonszenvesebben, sőt bámulattal tekintesz erre a torzonborz, szürkehajú és csapzott szakállu igénytelen emberkére . . . Megérezed, hogy igazi művész rejtezik itt, kit, ha a sors csapások, a merészebb, a fényesebb röptü pályafutásról letéritettek is, — ez az ember valószínűleg, ez az ember több gyámoltást és támogatást érdemel a magyarság, helyesebben a vidékünkbeli magyarság részéről, még pedig becsületos és értékes művészi munkája után. Ugyanis Kovács Jankó, ki a tájkép, életképfestésre valószínűságon hivatva lett volna, a kenyérszerzés gondjai miatt, mint ügyes és pompás érzékű arcképfestő: történeti nagyjaink festésével ért el nagy sikereket.

Több vármegye. több város dísztermét ékítik az ő hatásos és erőteljesen, mesteri gonddal, izléssel festett II-ik Rákóczi és Kossuth képei, azon kívül Bocskay Istvánról, Ferencz József királyról is szép, nagy, az ősök képtermébe odaillő egész alak festményeket festett, melyeknek alkotásáért méltán dicserik. Peldaul különösen sikerült a Kossuth Lajosról és II-ik Rákóczi Ferenczről alkotott nagy festménye, az utóbbihoz az eszményi szép fejét a világhíres Mányoki fele mellkép után (eredetije a munkheni képtárban) festi, a fejedelem költők által megénekelt salias természetét, viseletét pedig arany tollas kurucz iródiakunk, Thaly Kálmán bemondásai után alakítja ki a vászonra, úgy hogy az ilyen Kovács féle Rákóczi kép legszebbike minden uriháznak is. Azért már csak ezen tekintetből is ajánlom tinektek Jankó mestert; mert hogy tehetsége van, azt alkotásai bizonyítják, melyekért még azt is megbocsáthatjátok neki, hogy a mi ijunk-fijunk, nem pedig valami nyelvkitörős nevű, lelkű, szélhordta gézengúz idegen . . .

Szabad Hajdu

NAPI HIREK.

Kezdi már Kujon ur . . .

Kujon ur kezdi már csattogtatni a farkasfogát. Vetkőzik már a báránybőrökből, mert ugyan a vékonyan csiklandozzák azok a vármegyék és törvényhatóságok, melyek határozatot hoztak, a melyben „közsegeiket a közönség részéről önként eszközölt adófizetések elfogadásától is eltiltják, illetőleg

az egyes vármegyék a községi előjárókat ily értelmű eljárásra utasítják.” Ez a határozat kihozta flegmájából a bécsi burgnak ezt a magyarhonban kísértő lidérczét, és törvényesítő rendeletet adott ki, rendelvén (csak legyen aki szaválfogadja a bazaarulónak!) hogy „tekintettel arra, hogy az önkéntes adófizetések elfogadásának megtagadása nemcsak minden törvényes alapot nélkülöz, de az ilyen értelmű törvényhatósági határozatok egyenesen törvénybe ütközök is; mert az 1883 évi XLIV. törvényczikk 39 §-a szerint az adók beszedésére kötelezett szervek által a részletfizetések „feltétlenül” elfogadandók, — az 1886. évi XXI. törvényczikk 20 §-a pedig az önkéntesen fizetett adók elfogadására semminemű rendelkezést nem tartalmaz, hanem csupán a meg nem szavazott adóknak behajtására vonatkozik, — már most szükségesnek tartom a czímet figyelmeztetni, hogy minden netán hozandó ilyen határozatot az 1886. évi XXI. törvényczikk 10 §-ában foglalt jogomnál fogva megfogok semmisíteni. 1903. szeptember 6. Gróf Khuén Héderváry.”

Azonban nem kell lépre menni, mert ez a rendelet nyilvánvalóan arra szolgál, hogy az ország erősen szervezkedő passzív ellentállását megakadályozza. Azonban ez az önkény jegyében született rendelet, hacsak jogi szempontból bíráljuk is, súlyos hiányokra ad alkalmat. Mert e rendeletben a kormány egyszerűen elkobozná a törvényhatóságoknak törvényeinkben megszabott autonóm jogát. A rendelet tehát jogi szempontból is rendkívül aggályos és megokolása egyenesen képtelenség. Hivatkozik az 1883. évi XLIV. törvényczikk 39-ik §-ára, amely szerint a részletfizetések feltétlenül elfogadandók. Ennek a paragrafusnak semmi köze az önként befizetett adókhöz. Mert a törvény egyáltalán nem is rá vonatkozik, és rendelkezése csak akkor kerülhet szóba, ha az adók meg vannak szavazva. A rendeletnek ez a hivatkozása tehát jogi képtelenség. Majd megemlíti a rendelet az 1886. XXI. törvényczikk 20 paragrafusát, mely — ugymond — „az önkéntesen fizetett adók elfogadására rendelkezést nem tartalmaz.” Ebből következteti azt, hogy tehát a törvényhatóságok állásfoglalása az önként befizetett adók elfogadása ellen törvénytelen, sőt a törvénybe ütközik. A rendeletnek ezt a passzusát is meg fogják mosolyogni. Hogyan lehetne valami törvénytelen azért, mert nincs törvényben. Hát a miniszeri rendelet, mely olyasmire akarná kényszeríteni a törvényhatóságokat, ami nincs a törvényben — törvényes? Hallatlan erőszak és vakmerőség ez! hogy a törvényhatóságok autonóm jogát, amely őket évszázados történelmi alapon megilleti s a melyet a nemzet számára védelmül az újabb törvényhozás is meghagyott nekik, hogy ezt a nagy nemzeti védesszéköt egyszerű miniszeri rendelettel megnyirbálói, vagy mi több, megbénítani merészeljék. Veszedelemes dolog volna ez éppen most, amikor a nemzet minden jogának épségére és esetleges érvényesítésre szükség lehet. Az eféle jogilag szerencsétlen és tudatlanul erőszakoskodó rendeletek a válságos helyzetet nem javítják meg; csak az igazi mivoltában mutatják be Kujont, a ki kezd az igazi farkassá vedleni a báránybőrökből.

Szüret.

A debreczeni szőlőskertek birtokossá-gai közül tegnap a legtöbb megtartotta a szüret idejét megállapító közgyűlését. A kerti szőlőkre még ugyan ráfér, ha érik. Ugyanazért a legtöbb kertben október közepe táján lesz a szüret. A hatvanutczai kertiek például okt. 15 és 16. napjára tűzték ki a szüret idejét.

Feloldott állategészségügyi zárlat.

A következő közérdekű, hivatalos értesítést vettük: A III. és IX. állategészségügyi körzetben szórványosan uralgott sertésvész miatt elrendelt zárlat a mai napon feloldott, a városhatárára fogathatva vett állatszállítás korlátozások megszűntek.

Berzeviczy Albert üdvözölte a debreczeni tornaünnepély alkalmából.

A tegnapi ünnepély vacsoráján a vendégek elindulása előtt a magyarországi tornaszövetség elnöksége a következő telegrammot küldte Lassgallner Kálmán egyleti elnökhöz: „A mai szép ünnepély alkalmából az országos tornaszövetség elnöksége szívélyes üdvözlét küldi a debreczeni torna és kerékpáregyesület vezetőségének és tagjainak, úgy mint az összes megjelent szövetségi tagoknak. Berzeviczy Albert, elnök. Jász Geza titkár.

A debreczeni kereskedő ifjak dalkörének zászlóavatási ünnepélye.

Tizenhet évi fennállása után városunk eme kedvelt dalköre zászlóavatási ünnepélyre készül. A zászló alapra begyűlt összegből ifjaink szép lobogót szereztek be, melyet folyó évi október 11-én ünnepségek között avatnak fel. Az ünnepségre közreműködésüket megígérték az összes helybeli dalegyletek s a később közzéteendő fényes program előre is biztosítja a dalnak szentelt ezen ünnepély sikerét. Előre is felhívjuk az érdekeit körök figyelmét ez ünnepélyre, mert hiszen ha van a magyarnak nagy réve melyet mindenkor szívesen keres fel, úgy ezen rév bizonyára a dal.

Innét-onnét.

(Az örmesteri sorról.)

Jelentem alássan: megkaptam a honvéd igazolványi könyvem és katonáknál ugyabban a hivatalos sorban vagyok, mint Csillag Pista a „Piros Bugyiláris“-ból. Azzal az a lényeges különbséggel, hogy én alulírott nem huszár — de baka örmester vagyok, még pedig a békés gyulai 2-ik honvédezred 9 dik századjához osztva . . .

Erdemes debreczeni honvéd gyalog ezred, jászok, hajduk, kiskunságiak! Töletek hát bucsuzom, mert vagy ki tudja lát-e még engem többit Milanó? . . . Értsd: a Péterfiutcai pavillon — kaszárnyát, a hol a többrendbeli kaszárnyaáristomok emlékei által édesített önkéntes esztendő és a mellkidűtött, kardcsörtelős, hetyke, veszekedett jókedvű és a mundirban alig-alig hogy beférő erős, dévaj hadnagyi időket töltöttem . . . Isten veletek!

Most már csak arra vagyok kíváncsi, hogy az en jászberényi „fölszerelési állomásom“ akad-e olyan bolharikató bakana drág és dolmány, a melyik az én 92—93 kilós gyöngye természetemre ráillik? . . . Ha akad, a jászberényi kintinban, szivből elfurom:

Ez illik, illik, illik
A honvéd bakára . . .

Azonban, ha a hazafiság utján ilyen egyenesen haladok, a mi dicső viszonyaink között megsegíthet még engem, a Kropacsékék, Prohászkaék, Frász- és Bolfrászék saját külön chlopy-i kintinbeli „Herr Gott“-ja és lehetek még én, mint, nagy mesterem és nagy ideáalom, Petőfi Sándor sárgaréz pitykés közlegény . . .

Hanem az elvem, hanem a nótám akkor is, csak az lesz változatlanul, a mit

báró Fejérváryban boldogult hadnagy koromban is vallottam és huzattam, t. i.:

— Ki a hunczut! ?
— A német! . . .

Hadnagy urak! Főhadnagy urak! — Becsüljétek meg a közrendi vitézeket! Hisz ha igazán magyarmódon viseltek magatokat — ő! szent Prohászka! ne hagyj el! — belőletek is lehet még örmester! . . . Szép sarzsi ez! Derék sarzsi ez! Csak az örmesteri kard bojját ne csufitaná az az undok kétfejű dög, mely hazánk, nemzetünk megfontóit oly ékesen, oly sikerülten jelképezi, hogy még a szaga is szinte érzik — az arany bojtokról, a zászlókról — ennek a csodabaromnak . . .

Szép sarzsi az örmesterség, hisz tudjuk, ők a zászlótartók! Hátha még majd egyszer nemzeti színű lobogót ragadunk a markunkba, akkor lesz ez csak igazán dicső sarzsi . . . Ott esni az áldott magyar földre a nemzeti zászló alatt, midőn még látja a fátyolozódó szem az erőskaru bajtársat, miként viszi nemzetünk lobogóját a diadalra s mikor még hallja a haldokló vitéz a honvédek büszke harc kiáltását:

— Rajta! Rajta! . . .

Ha szeretsz Istenem, ilyen halált adj nekem! Generálisokhoz, tiszturakhoz illik selyempaplanos ágyban halni . . . azértlan mondom: mondom, szép sarzsi az örmesterség, csak a németet ne kéne szolgálni, hogy ráznák valamennyit tövises dísznókkal és veszett macskákkal egy zsákba, már tudni illik az osztráknémetet ertvén . . . Hejh! mert a német hajaspogány édes hazánkon. (nemes **P o r t ö r ö K e l e m e n** örmester ur.)

Harminczöt éves találkozó.

Az ember életében egy évtized is hosszú. — Mennél jelentőségtelesebb és fel-emelő tudat azokra nézve, kik 35 év előtt azzal bucsuztak egymástól, hogy évek múlva ismét össze találkoznak és felelevenítik egymás között ifjúkori emlékeit, fiatal, gond nélküli életüket. Ilyen ritka és szép találkozó helye volt szombat délután a kollégium II. sz. terme. Harminczöt év előtt hagyták el a most összejött tanuló társak az ő kollégium falait és most ismét összejöttek. Hetvenen voltak akkor, de a halál mintegy huszat ragadott el közülök. A még életben levők majdnem mindnyájan eljöttek. Szombat délután 4 órakor a kollégium II. sz. termében gyűltek egybe a volt iskolatársak és pedig a következők: Buday János tábla bíró (Szeged), Bedrich Lajos jegyző (Szemlak), Gaál Sándor táblabíró (Szentes), Kelemen Gábor főkapitány (H. Böszörmény), Jakucs Gábor ügyvéd (M. Tur), Tóth Ferencz ev. ref. lelkész nejével (Técső), Incze Kálmán műszaki tanácsos (M. Vasárhely), Szunyogh Szabolcs földbirtokos (Eszár) Debreczeni Károly ügyvéd (T. Fűred), Kálmán Dezső ev. ref. lelkész (Ujfehértó), Kubinyi István földbirt. (Ujfehértó), Meszlőy Győző ev. ref. lelkész (Acsuth), Jákó Balázs földbirtokos (Bura), Deák János hivatalnok (Nyiregyháza), Bölöny László ügyvéd nejével (B. Hunyad), Zöld Mihály ev. ref. lelkész (Végvár), Uray István pénzügyi tanácsos (Budapest), Kerekes Gyula főjegyző (B. Újfalú), Egeressy Imre ev. ref. lelkész (Szatmár m.) Kovács József polgármester (Debreczen), Simonffy István ügyvéd (Debreczen), Végh Gyula h. főkapitány (Debreczen.)

A volt iskolatársakat ott várták már volt tanárjaik közül a még életben levők és pedig Tóth József, Tóth Ferencz és Balogh Ferencz. A volt iskolatársak nevében Buday János táblabíró üdvözölte a tanárokat, mire Tóth József és Tóth Ferencz megható szép

szavakban mondtak köszönetet a megemlékezésért. Tegnap vasárnap a volt iskolatársak istentiszteletre gyűltek egybe az oratóriumba. Majd lefényképeztették magukat és egyben elhatározták, hogy 10 év múlva ismét összejönnek.

Barabás Béla és Tóth János diszpolgárok.

Mezőtur városa képviselőtestülete eltöltötte a város illetékes közegeit az állam adók szedésétől és elfogadásától. Még a nemzeti követelések mellett is felírnak. És ezen szép közgyűlés befejezéséül Tóth János és Barabás Béla képviselőket a város diszpolgáraivá választották. Éljenek!

Dal Rigó Ferenczről.

A bihari szittyáról, a lelkében, mint sujtásos viseletében igazi kurucz magyar országgyűlési képviselőről, szeretett Rigó Ferencz bátyánkról, ki Kujon lovagot valahová küldötte, sikerült versikét szerkesztett a mi eleven tollu „Flott“ barátunk, Sas Ede a „Nagyvárad“ kiváló poéta szerkesztője, aki „Flott“ név alatt szokta alkalmi ötleteit szárnyra bocsájtani. A Feri bátyánkról írott csintalan dala így rimel:

Rigó Ferencz hős bajusza,
De félelmes ha kihuzza,
A két ága két vasvilla,
Dics ira, dis illa, —
Remegj tőle kamarilla!

Rigó Ferencz sarkantyuja
Pengése a kormány bújja,
Harmónikás a csizmája
Ihaj! Csu haj! Hallgass rája:
A Rákóczit muzsikálja.

Rigó Ferencz kemény szittyja
A grancsiárt megszorítja,
Mig más kapkod fűhöz, fához
Ő nem sokat himez, hámoz:
Küldi a kereszt anyjához! . . .

Leszkay Gyula képviselő gyászja.

Ö-zinte részvétellel emlékezünk meg Leszkay Gyula országgyűlési képviselő gyászáról. Édes anyja meghalt, mely szomorú halál esetről a következőket írjak: — Egy régi, igazi magyar nagyaszonnyt kísért tegnap örök nyugvása helyére a bihari Sárret népe. Özvegy Leszkay Gyuláné, születet pazonyi Elek Emilia, a berettyó-szentmártoni kuria urksszonya halt meg e hó 23-án. A jóságos matrona, aki jötevője volt az egész vidéknek, pénteken d. u. temették impozáns részvét mellett. A gyászszertartáson Berettyószentmártonban megjelent a környék intelligenciája s a községek küldöttsége, hogy a nemes urnőnek a végső tisztelgetést lerója. Az elhunyt matronában Leszkay Gyula orsz. képviselő és Leszkay János földbirtokos édesanyját gyászolja.

Az újvárosi dráma tárgyalása.

Ez év június havában a szomszédos Balmazújváros községben pártját ritkító dráma történt. Pinczés Gábor 53 éves nős gazdálkodó megtámadta a háza előtt elhaladó Boglyó Zsófiát, a kivel még pár hó előtt szerelmi viszonyt folytatott s egy hűség vágó bárdal az utcán a szó teljes értelmében lefejezte Bolygó Zsófiát. Ebben az ügyben ma délelőtt kezdődött az esküdt-széki tárgyalás a debreczeni törvényszék előtt. A bíróság tagjai voltak: Elnök: Szűcs Miklós, bírák: Szeőke István és Tatay Ferencz, jegyző: Horváth Kálmán. A védhatóságot dr. Horváth Bálint kir. alügyész kép-

viselte, míg a vádlottat dr. Ozory István jogtanár védte. — Az esküdtsek a következő tagokból állott: Nadai Rezső, Kerékgyártó István, Pálffy József, Jaszensák Sándor, Nagy Lajos, Kertész István, dr. Gutfreund Sámuel, Rajzó Miklós, Fábán L. Mór, Szathmáry András, Molnár Albert, ifj. Erdélyi Pál. Pótesküdtök: Fried Lajos és Papp Gyula. Az ügyész szándékos emberöléssel vádolja Pinczes Gábort, a ki tagbaszakadt, erőteljes ember. — A gyilkos nyugodtan mondja el a borzalmas gyilkosság előzményeit, részleteit. Felesége beteg volt, a megölt, Boglyó Zsófia átjárt hozzájuk, feleséget ápolta, süttöt-főzött, szóval a házi teendőket végezte. A gyakori érintkezésből kifolyólag szerelmi viszony fejlődött köztük és ő megígérte, ha felesége meghal, feleségül veszi Zsófit. Felesége azonban meggyógyult. Ő szerette a megölt nőt, de az csak vagyonát akarta. A leány és szülei azt kívánták, üzze el a feleségét. Ő ezt megcselekedte. Abban állapotok meg ha feleségét elüzi, összemennek lakni. A leány és szülei erről azonban hallani sem akartak, míg hazának és földjének felét (másik fele a feleségéé volt) a Boglyó Zsófia nevére nem iratja; azt ő nem tette meg. Másnap Boglyó Zsófi menyasszony lett. Őtet hiteltette, bolondította és a háta mögött mással folytatott szerelmi viszonyt és annak akart a felesége lenni. Majdnem másfél hónapig nem beszéltek ez után. Ő is beletörődött mindenbe. A közben meghalt egy testvére. Temetés után a toron sokat talált inni és 7 óraker este kiment a kapuba. Pár percz mulva észrevette, hogy Boglyó Zsófi két nővel arra felé jön. „Látára az ördög elvette eszemet” mondotta a vádlott, beszaladt a konyhába, elővette a szekerczét és mintegy öntudatlan állapotban futott az utcára, majd Boglyó Zsófi után, ki ezalatt már el haladt háza előtt és az élesre fent szekerczével hátulról két olyan hatalmas vágást mért Boglyó Zsófi tarkójára, hogy annak feje elvált és a porba hullott. A vádlott vallomása után a tanak kihallgatására került a sor. A tárgyalást délután 3 óraker folytatják.

Debreczen megtagadja az adófizetést.

Debreczen város minden hazafias polgára sejtette, hogy Debreczen törvényhatósági bizottsága követni fogja Félegyháza, Szeged, Szentes, Hajdúvármegye stb. törvényhatóságainak hazafias példáját és amint azok tették, hasonlóképpen megtagadja az adófizetést, illetőleg még az önként befizetett adókat sem fogadja el. Debreczen törvényhatósága holnap délután tartja közgyűlését. Ezen a közgyűlésen veszik tárgyalás alá Márton Imre bizottsági tagnak ma délelőtt a polgármesterhez beadott ama indítványát, melyben kéri a közgyűlést, utasítsa a tanácsot, intézkedjék, hogy még az önként befizetett adókat se fogadják el. — Az erre vonatkozó indítvány így hangzik:

Minthogy az 1867. XII. t. cz. 11 § a az alkotmányos fejedelmi jogok közé sorolja midazt „ami az egész hadseregnek és így a magyar hadseregnek is, mint az összes hadreg kiegészítő részének egységes vezérlétére, vezénylétére és megszervezésére vonatkozik”;

minthogy viszont ugyanazon t. cz. kö-

vetkező §-a szerint „A magyar hadseregnek időnkénti kiegészítését s az ujonczok megajánlásának jogát, a megajánlás feltételeinek és a szolgálati időnek meghatározását . . . mind a törvényhozás, mind a kormányzat körében az ország magának tartja fent”;

minthogy tehát az . . . mást kiegészítő fentebbi két törvényszá . . . az előbbi a hadsereg nézve az alkotmányos fejedelm jogkörét állapítja meg, az utóbbi pedig amazzal szemben a nemzetnek adja meg az alkotmányos biztosítékot, mert minden idegen beavatkozást kizáró módon egyedül nemzetünket jogosítja fel a haderő fenntartásához kívánt pénz és véradó fölötti rendelkezésre, föltételeinek megszabására;

minthogy végre e biztosítékunkról lemondanunk, fentartott kizáró jogainkat csorbítani engednünk, idegenekkel megosztanunk nem szabad, sőt inkább bárhonnán jövő megtámadtatással szemben megvédelmezni szent kötelességünk;

Debreczen szab. kir. város törv. hatósági bizottsága az 1867. X. t.-cz. és az 1886. XXI. t.-cz. 20. § a alapján utasítsa a Tanácsot, hogy mindaddig, míg az országgyűlésünk által a költségvetés meg nem állapítottatik s az adó és ujoncz állomány meg nem ajánlítottatik, se a város adóhivatala által állami adófizetést elfogadni ne engedjen, se a katonai szolgálatra önként jelentkezők besorozásához segédkezést ne nyujtson.

Debreczen, 1903. szept. 27.

Márton Imre.

Nem kételkedünk pillanatig sem, hogy Debreczen hazafias törvényhatósági bizottsága egyhangulag magáévá teszi Márton Imre indítványát.

A városházáról.

Vecsey Imre főjegyző polgármester-helyettes és Aczél Géza főmérnök szabadságukról hazaértek és hivatalos működésüket megkezdték.

Házasság kötések.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalban multhét folyamán házasságot kötöttek:

Nánási Lajos—Podolszky Kornélia
Torkos Gergely—Kiss Julianna, Dudinszki Kornél—Radon Gizela, Szabó Imre—Szücs Eszter. Összesen 4 pár.

Debreczeni ajándék amerikai magyar dalosoknak.

Tengeren tuli magyar véreink, a new yorki magyar dalárda f. évi október 10-en ünnepli fennállásának 15 éves jubileumát. Ezen ünnepélyre egy meleg hangu hazafias érzelmektől áthatott levélben hívta meg a debreczeni munkás dalegyületet, a dalegyület anyagi viszonyai azonban nem engedik meg, hogy csak képviselőileg is részt vehessen s a szabad amerika földjén együtt örülhessen magyar testvéreivel, hanem csak levélben fejezhette ki jó kívánatait. Mellékelték azonban jó kívánataikhoz egy gyönyörű debreczeni csikóbőrös kulacsot is . . . A kulacs egyik oldalán a magyar korona van nemzeti színű selyemmel kihimezve s egy ezüst lemezen a következő felirat: „A new yorki magyar dalárdának. A „Debreczeni munkás dalegyület. 1903. okt. 10.” A másik oldalán

egy magyar stülű virág díszítmény himezve. A kulacsról bőr sallangok nyulnak le, melyen Csokonay verseiből vannak idézetek. A kulacs szíjazata valódi műremek és dícséri mesterének kiváló szakképzettségét. Úrtartalma 5 liter. A kulacs arát a dalegyületi tagoktrakták össze, mely aldozatkészég jellemzi hazafias érületüket . . . Kívánjuk, hogy a tengertuli magyar dalosok mindig tiszta magyar bort szopogassanak a debreczeni csikóbőrös kulacsból lelköt magyar tüzét kialudni hagyfa.

Az elmúlt hét halottjai.

Az elmúlt héten a következő halálzási eseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalhoz: Scholtze Zsófia 68 éves, Vég Gyula 3 éves, Fischer Béla 5 éves, Lente Maria, 79 éves napszámos, Gutti Eszter 15 napos, Vég Lajosné Tóth Julianna 29 éves, Szabó Jzsef 24 éves napszámos, Kovács Anna 21 hónapos, Pálfi Sándorné Hatvani Eszter 33 éves, Tamás Erzsébet 9 hónapos, Gyönyörű Miklós 11 hónapos, öz. Szabó Jánosné Pap Maria 79 éves, Szőlősi Julianna 12 éves, Balog Róza 2 hónapos, Gaigóczi Sándor 2 éves, Fehér Erzsébet 16 hónapos, Pető Erzsébet 14 hónapos, Kovács Andras 15 hónapos, öz. Horváth Józsefné Magyarai Maria 58 éves, Goldstein Ferencz 7 éves, Goldstein Lajos 4 hónapos, Dézsi Lászlóné 21 h., Juhász Andras 13 e., Fekete Sandor 16 e., Bérés Irén 5 h., Horváth István 5 hónapos, Szabó Erzsébet 16 éves, Peibart Istvan 7 éves, Nagy László 3 éves és 3 halvaszületés. Összesen 30. — Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 61 születést (27 fiu, 34 leány) jelentettek be, úgy a születések e héten 31 el multak felül a halálozásokat.

Mikor lesz az országos vásár.

A városi tanács az e hóban tartandó Dienes napi országos vásár napjait az izraelita ünnepek miatt megváltoztatta, miről a következő hirdetésben értesíti az érdekelteket: Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a f. évi Dienes napi országos vásár a közbejött izraelita ünnepek miatt a következő napokon tartatik meg: 1903 szept. 28. 29. 30. Hétfő, Kedd, Szerda bőr, gyapju, méz, dió stb. továbbá toll, iparcikkék, gabona és terményvásár. 1903. okt. 2. péntek juhvásár. 3—4. Szombat, vasárnap sertésvásár. 4—5. Vasárnap, hétfő lóvásár. 5—6. Hétfő, kedd, baromvásár. Debreczen, 1903. szept. 3. Városi tanács.

Olvassuk a „Karikás” élcslapot.

A tifusz járvány ellen

legbiztosabban óvakodhatunk, ha az avas-ujfalusi Oroszlán vizet isszuk. Orvosok bizonyítják, hogy az Oroszlán savanyviz minden bacillustól menten tartja az emberi szervezetet. Az Oroszlánviz a legolcsóbb savanyviz. Egy üveg ára 6 kr. Kapható egyedül a Schwartz féle dohánytőzsdében, Piacnteza 29. a városházával szemben.

Nagyszabású tornaünnepély Debreczenben.

A Debreczeni Torna és Kerékpáros Egylet országos versenye fényes közönség jelenlétében folyt le az Egylet nagyterdei Sportterén.

Mint annak idején jeleztek, az egyes versenyszámokra úgy a pesti, mint az ország különböző részeiből való tornaegyletek tagjai

föltűnő nagyszámmal neveztek, úgy hogy a versenyen az ország legismertebb nevű atléta adtak találkozót.

Tegnap, vasárnap délelőtt folytak le az előmérkőzések, melyeknek győztesei a délutáni főversenyen mérték össze erejüket.

Az egyesületek mindenik a saját zászlójával és jelzőtáblájával az élén délutáni két órakor indultak el a városház előtti gyűléző helyről. Festői látvány volt a több mint másfélszáz izmos, vállas atléta elvonulása. Az utcákon mindenütt nagy tömeg nézte őket.

A nagyerdei Sportter tribünje zsufolva volt közönséggel, az oldalt húzó üléshelyek is mind el voltak foglalva előkelő érdeklődőkkel, mikorra a menet az oldalkapun befordult és délceggel tartással elléptetett a közönség előtt, melynek sorában városunk legelőkelőbbjeit volt alkalmunk látni.

A pesti egyesületek igazán kitettek magukért. Három közülük negyven—ötven főből álló csapattal képviseltette magát.

Szomorú dolog, de tény, hogy a rendező egyesületnek ezekkel szemben csupán tíz zennegy tagja vett részt a menetben és szabadgyakorlatokban.

Szégyenret és keserűséget fog el minden igaz sportbarát, ha azt a hideg közönyt látja, melylyel a debreczeni fiatalság minden testező sportnem iránt viselkedik. Vagy talán az a baj, hogy nem találják felöltött emberhez méltónak a szabadgyakorlatokban való részvételt?

Nos hát akkor szolgálunk néhány névvel a pesti idősebb tornázók közül, akiknek a gyakorlatokban való buzgó részvétele eloszlathat minden efféle aggodalmat.

Ott láttuk pl. a pesti egyenruhás tornázók közt Wettsien Gyula kuriai bírót, Kollár Lajos királyi tanácsost, Demény Károly p. és táv. főigazgatót, Stréter Lothár p. ü. tanácsost, Hoffeld Henrik miniszteri titkárt és több előkelő pesti uriembert, akiknek jó példáját bizony megszívlelhetné a mi sport kedvelő közönségünk.

Külföldön az ilyenek már régen vannak, de nálunk még nagyon eltér a jó példa.

A felvonulás után a zászlók megkoszoruzására fölkért hölgyek egy-egy szép koszorúval diszitették föl az egyesületek zászlóit.

Ezután Tóth Mihály együleti művezető tornatanár vezetése mellett az összes egyesületek együttes szabadgyakorlatokat mutattak be fabottal.

Végül megkezdődtek az egyéni versenyek, melyeknek nyertesei a következők voltak:

I. Kerékpáros megnyitó verseny. 1. Püspöki Sándor (M. U. E.) 2. Györfi István (D. Polg. K. E.) — II. 100 méteres síkfutás, 1. Lucius Károly (B. T. C.) 2. Kertay Lajos (Bp. postás) 3. Szabó Lajos (Nyiregyházi K. E.) 4. Missuray Ágoston (Bp. postás) III. Súlydobás. 1. Boray Arthur 11.33 m. (B. T. C.) 2. Izsák Dezső 11.22 m. (Debr. T. K. E.) 3. Mózes István 10.85 m. (Debr. T. K. E.) 4. Sajó Béla 10.55 m. (B. T. C.) — IV. Magasugrás. 1. Somodi 167 1/2 cm. (K. E. A. C.) 2. Coray Artur 165 cm. (B. T. C.) 3. Kovács Nándor 165 cm. (Budai T. E.) 4. Sajó Béla 160 cm. (B. T. C.) — B. Iskolák versenye. a.) 100 méteres futás (VII—VIII.) oszt. 1. Kiss István ev. ref. főgimn. 2. Sáfár László ev. ref. főgimn. 3. Fényes Jenő kath. főgimn. 4. Bertalan Imre tanítóképző. b.) Távolugrás. 1. Motesiczky Pál 5.32 m. kath. főgimn. 2. Hajdu István 5.30 m. ev. ref. főgimn. 3. Balogh János 5.27 m. ev. ref. főgimn. 4. Szécsényi István 4.66 m. ev. ref. főgimn. VI. Kerékpáros főverseny. 1. Püspöki Sándor M. U. E. 2. Györfi István D. Polg. K. E. VII. Összetett

főverseny nyujtón és korlátan. 1. Erődi Béla 28.5 ponttal (Bp. postás) 2. Antos Mihály 26 ponttal (Budai T. E.) 3. Weymann Alfréd 25.5 ponttal (B. T. C.) 4. Kmetykó Lajos 22 ponttal (aradi T. E.) 5. Szücs Vilmos 21.7 ponttal (B. T. C.) 6. Dr. Polgár Dániel 20.7 ponttal (Debr. T. E.) VIII. Távolugrás. 1. Kovács Nándor 5.92 m. (Budai T. E.) 2. Somodi István 4.84 m. (K. E. A. C.) 3. Mészöly Miklós 5.75 m. (Debr. T. K. E.) 4. Gabrovics Emil 5.70 m. (Bp. postás. IX. Kopjavesítés. 1. Hajnal Dezső (Debr. T. K. E.) 2. Szávay Zoltán (Debr. T. K. E.) 3. Csűrös Gyula (Debr. T. K. E.) 4. Csűrös Szilárd (Debr. T. K. E. X. 402 méteres síkfutás. 1. Bernek József (Bp. postás) 2. Futó Sándor

Pótlás a versenyeredményhez a 100 méteres síkfutás után. A célhoz Ait János az aradi tornaegylet tagja érkezett be. A bizottság azonban Altot nem fogadta el elsőnek, mert a kiért kivonulásban és szabadgyakorlatokban, holott a verseny feltételei közt ki volt mondva, hogy a magyarországi tornaszövetség szabályai irányadók s ezekben az van, hogy minden versenyző tartozik résztvenni a kivonulásban és a szabadgyakorlatokban.

A verseny végén rövid labdarugó mérkőzés volt, a melyben a debreczeni egyesület egyszer berugta a labdát a budapesti ornaclub kapujába, a mi óriási lelkesedést keltett.

(Debr. T. K. E.) 3. Wagner Rezső (Budai T. E. 4. Kartey Lajos Bp. postás. XI. Kerékpáros záróverseny 1. Püspöki Sándor M. U. E. 2. Györfi István D. polg. K. E.

Este a Bika vendéglő dísztermében megtartott vacsora alatt kerültek kiosztásra a díjak Dobieczy Sándor országgy. képviselő, a Debreczeni Torna Kerékpáros Egyesület elnökének buzditó beszéde után. Az érmeiket Lasz gallner Nóra az Egyesületnek egyik bájós hölgytagja adta át a győzteseknek. A díjakon kívül egy remek kivitelű ivópoharat kapott jutalmul az az egyesület, mely a legnagyobb számmal vett részt a versenyen. A Budapesti Torna Klub volt ez a derék egyesület, mely buzgalmával és ügyeszeretettel méltó lett erre a díjra. Vacsora után a Magyariai zenéje tánczra lelkesítette a hosszú verseny faradalmaitól ki nem merült derék atlétaikat a megjelent hölgyek nagy örömére.

SZINHAZ.

Műsor:

Megnyitó előadás okt. 1-én. „A titok”. Vigjáték. Először. Bérlet A. Okt. 2. Ugyanez. Bérlet B. Okt. 3. Ugyanez. Bérlet C. Okt. 4. Délután Aszalai uram leányai. Vigjáték. Este A piros bugyelláris, népszimű.

Kik béreltek a színházban.

A bérletek kiváltásának határideje péntek délután 5 órakor járt le. Az ideiglenes bérletek a következők váltottak:

Földszinti pályákat. „A” bérletben: Nagy Győző, ezredes, Rickl Géza, V. Szabó Jánosné, Sesztina Lajos, Dr. Szabó József, Szabó Emma, Sámy Béla, Rásó Gyula, Eckensberger dandárparancsnok, Reichmann Árimin, Áron Jenő, özv. Kovács Lajosné, Kiss Áron, özv. Sárváry Ferenczné. „B” bérletben: Miskolczy Lajos, Simonffy Imre, Huzly Lujza, Veress Lászlóné, Rósenfeld Salamon, Vecsey Viktor, Lestyán Adorján, dr. Losonczy Álmos, Fried Emil, Kerekes Géza, Rotschnek Emil, Liszka Nándor, Tolnay Kornél, Boczkó főkapitány.

„C” bérletben: Karap Mór, özv. Simonffy Béláné, Szikszay Gyula, Aczél Géza, Békéssy László, özv. Csorba Lajosné, Szabó Kálmán, Vinnay Géza, Somogyi Pál, Szinay Gyula, Szentkirályi Tivadar, Kovács József polgármester, Bernát Elemér, Dalmy Kálmán.

Elsőemeleti pályákat. „A” bérletben: Dr. Moskovitz Jenő, Vogel ezredes, K. Tóth Kálmán, dr. Balkányi Miklós, dr. Gajzágó Béla, Szikszay Lajos, Kaszanyitszky Endre, Koncz Elek, Igyártó Sándor, Szabó Sándor, Jeney Miklós, Komlóssy Arthur, Szabó Miklós, Csanak József, Falk Lajos, „B” bérletben: Dr. Kola János, Puky Gyula, özv. Király Ferenczné, Fischbein Ignác, Revitzky József, Géressy Kálmán, dr. Berger Andor, özv. Jármy Elek, Brunner Ede, Komlóssy Arthur, Tóth Kálmán, Ormódy Lajos, Pongrácz Géza, dr. Tüdös János, „C” bérletben, özv. Derzsy Lászlóné, Szabó Lajos, Kernhoffer József, Lengyel Imre, Fazekas Sándor, dr. Ujjalussy József, Vecsey Zoltán, Komlóssy Dezső, Szunyogh Sándor, dr. Bruckner Ernő, Zador Lajos, özv. Béressy Samu, Szánthó Győző, dr. Moskovitz Miksa.

Családi pályákat: „A” bérletben: dr. Fejér Ferenc, özv. Szabó Antalné, Kirsch Frigyes, Koncz Elek. „B” bérletben: Nemes Kálmán, Kenyeres Károly, Lőfkovits Arthur, dr. Kenézy Gyula. „C” bérletben: dr. Popper Mór, Fiechter Manó, Orosz Endre, Kolbenhayer Kálmán.

Földszinti üléshelyeket béreltek: „A” bérletben: Leidl Emil, dr. Ujlaky Hugó, Ujlaky Piroska, dr. Dóczy Emil, Török Péter, Jobbágy János, Tóth Imre, Füleky Pál, dr. Fejér Ferenc, Áron Miksa, Gebauer Károly, L. Nagy Balint özv. Jablonczayné, dr. Vargha Elemér, Hevesi Gyula, dr. Magoss György, Rósingér József, dr. Jaszi Viktor, Biró Géza, Gyémánt Samu, dr. Horváth, dr. Borsovay Jenő, Gondos Gyula, Dénes Arthur, Ungváry József, Jámbor Jánosné, Szacsay Elemér dr. — „B” bérletben: Suhajda Józsefné, dr. Kardos Samu, Jobbágy János, Sándor Imre, Hegedűs Sándor, dr. Burger Péter, özv. Weinberger Lajosné, Fried Ernő, Fodor Jakab, gróf Csaky Adorján, Fodor Józsefné, dr. Balkányi Emil, B. Bödy Anna, dr. Lukács Emil, dr. Czákó Zsigmond, Ungár Jenő, dr. Weisz József, L. Nagy Balint, Berger Andor, Sinai Gyula, Szöllösi Ferenczné, Ranunkel Ede és Ungváry József. „C” bérletben: Várady Ignác, Szávay Gyuláné, Jobbágy János, Csáthy Ferenc, dr. Weinberger Sándor, dr. Magoss György, Fürst Ödön, gróf Csáky Dóri, Pásztor Gyula, Hajnal Samu, L. Nagy Balint, Nanassy Miklós, Tafler Ignác, özv. Beszterczeyné Erber Ernő, Berger Andor dr. Kandel Ferenc, Szöllösy Ferenc, Redl Siegfried, Dalmy Barna, dr. Hütter Károly, Handel Jenő, Vesztér Istvánné, Ungváry József, Zimmermann Gyula.

Miniszteri döntés két iparos intézmény vitás ügyében.

A debreczeni iparos világot nagyon fogja érdekelni a következő hivatalos értesítés.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a debreczeni kerületi és ipartestületi betegsegélyező pénztárak hatáskörét és tagfelvételt 56605/VIII. cz. számú rendeletével szabályozta s ezen rendeletével a két pénztár között felmerült ellentéteket következőleg döntötte el:

Az ottani ipartestület közvetlenül be-mutatta nekem a debreczeni kerületi betegsegélyező

pénztárnak az ipartestület tagjaihoz intézett egy kelet-néklüli nyomtatott és egy folyó évi július hó 4 iki kelettel ellátott sokszorosított „Értesítését, melyekben a kerül. beteg segélyező pénztár folyó évi apr. hó 24-én 22877 sz. alatt kelt harmadfoku határozatomra s a Cím egy 4644/1903. számú határozatára hivatkozva egyfelől azt közli az ipartestület tagjaival, hogy az 1891. évi XIV t. cz. 64 §-a értelmében csak azok válhatnak az ipartest. betegsegélyező pénztár tagjaivá, kik a kerül. pénztárnak tagjai nem voltak, másfelől pedig közli a testület azon tagjaival, kik alkalmazottaikat az ipartest. pénztár életbe lépte előtt a kerül. betegs. pénztárnál biztosították, hogy munkásaikat f. évi jun. hó 20-tól kezdve a kerül. betegs. pénztárba vissza jelenteni tartoznak s hogy e munkásaik után esetleg végrehajtás uton a visszajelentés elmulasztása esetén is befognak hajtatni a kerül. pénztár számára a járulékok.

Minthogy az 1891. XIV. t. cz. 33. §-ának első bekezdése világosan kijelenti, hogy a kerül. pénztárak tagja ipartestületi, vagy gyári betegs. pénztárba s az 56. és 69. §§ ban foglalt utalások szerint az ipartest. és gyári pénztárak tagjai a kerül. pénztárba bármikor szabadon átléphetnek, ez alapon az ottani kerületi és ipartestületi betegsegélyezőpénztári körök a tagsági kötelezettség tekintetében felmerült vitás kérdést már fentebb idézett 22878 számú harmadfoku határozatomban azzal a kijelentéssel döntöttem el, hogy az ipartestület kötelekebe tartozó iparosokat alkalmazottaik biztosításánál a kerül. és ipartest. bspénztárak között habár választási jog illeti meg, természetesen abban a tekintetben is, hogy az említett iparosok alkalmazottaikat a kerül. bspénztárból az ipart. pénztárba és viszont bármikor átléptethetik.

A kerül. bspénztár szóban lévő hirdetményeiben foglalt az a kijelentés tehát, hogy az ipartestület kötelekebe tartozó azon iparosok, kik alkalmazottaikat az ipartest. betegs. pénztár megalakulása után a kerül. pénztárból az utóbb nevezett pénztárba átléptették, alkalmazottaikat f. évi jun. 20-tól kezdve a kerül. pénztárba visszaléptetni tartoznak s hogy tőlük a hátralékos járulékok tekintet nélkül arra, hogy a biztosítási kötelezettségnek az ipart. pénztárnál eleget tettek, a kerül. pénztár javára az említett időponttól végrehajtási uton is befognak hajtatni, nemcsak törvényes alapot nélkülöz, de beleütközik az 1891. XIV. t. cz. fentebb említett rendelkezésébe s e tárgygyal hozott és fentebb idézett harmadfoku határozatommal is ellentétben áll.

Felhivom ennél fogva Czimet, hogy jelen rendeletemet a kerületi és ipartestületi betegsegélyező pénztárral közölve saját körében haladéktalanul intézkedjek az irant, hogy a kerületi betegsegélyező pénztár ide csatolt téves értesítései visszavonassanak s az ipartestületi tagok, ha alkalmazottaikat akár az ipartestületi, akár a kerületi „betegsegélyező“ pénztárnál törvényszerű módon biztosítják, vagy azokat az egyik pénztárból a másikba átjelentik, e törvényszerű jogok gyakorlása körül se a kerületi, se az ipartestületi betegsegélyező pénztár által ne háborítottassanak.

Midőn ezen rendeletet a helybeli iparosokkal kellő közlés végett közzéteszem, egyben felhivom őket, hogy jövőben alkalmazottaiknak a betegség. pénztárba leendő bejelentésénél ezen miniszt. rendelet értelmében járjanak el s ahoz alkalmazkodjanak.

A rendelet értelmében pedig az érdekelteknek ezuttal hozom tudomására, hogy a kerületi pénztár által kibocsájtott, a lapokban is közzétett, a képesített iparosok-

hoz intézett 2 db. Értesítést hatályon kívül helyeztem.

Debreczen, 1903. szept. 16.

Boczkó Sámuel
r. főkapitány.

CSARNOK.

Debreczeni diák-élet.

Irta: **Timár Imre.**

Tűzoltó majális.

Debreczen város — s a vidék uri közönségének, a diák tűzoltó — majális volt a legkedvesebb találkozó helye. Magyaros, tiszta, ártatlan, fesztelen kedv: ezek tették a diaktűzoltó majális páratlaná. Már napokkal előbb kijárt a diaktűzoltó sátorkezésre a nagyerdőre. Diákból telt itt ki minden: a gavallér, a keilner, a tánczrendező, a kocszmáros. Kiki megtalálta ami kedvence volt: a öröző sört, a borkedvelő bort, a kartyázó kartyát, a jókedvű a dalt, zenét.

Nagy bográcsokban jó öreg Bánki bácsi maga készítette a malaczkörkötöt; Balazs Kálmán adia a zenét, Debreczen s vidéke a legszebb lányokat; fáradhatatlan, utánozhatatlan jókedvet a diákság színe-java. Testvérré lett: a tanár tanítványával, a főnök közegével, öreg a fiatalal, leány tánczosával. Kor-, születés-, vallás-, állás-, nézet-, vagyon-, rang-külbömbözet megszűntek, legalább ez egy éjjelen.

Adomák, miket azóta se hallott az ember; dalok, miket rég elfeledett a mai idő gyermeke: kerültek elő az öreg uraktól.

Ami megmaradt ételből, italból, más nap délután a kunyhó sor elé lön felhozva, itt szokott néh. való jó Tordai Gábor a sörshordó ala feküdni s nyelni a csap alól a sört, mint ürgelyuk a vizet.

Bánki bácsi.

Csak kissé sem volna teljes ez irka-firka, ha azon idő egyik törzsköszalajakjáról; Bánki bácsiról meg nem emlékezném; de meg hálatlanság is volna, róla a diákok e bőkezű Meczénásáról meg nem emlékezni. Ki egykor Debreczen város legujabb korának történetét meg írja: Bánki bácsinak ott előkelő helyet kell biztosítania.

Ama nehéz időben, mikor a honfiak ezrei, az eszme, a szó, a toll rabláncra lőnek verve: az ő háza volt a menedék. Boros kancsó mellett sirták el panaszuakat a honfiak, szöttek a jövő terveket. A hirhedt Gotterhalte nótiája jarta kartyázás közben: hetes, nyolczas, kilenczes, tizes, alsó, felső, király, disznó, disznó, király, felső, alsó, tizes, kilenczes, nyolczas, hetes. Még csak meg se ütközhetett rajta a policzaj.

Szupplikáns, legátus csak nála találta helyét. Egy kis peták volt egy adag kolbász s kenyér ára; az a peták tett vala tizenhárom krajczárt; énekszós temetésért fizettek enuyit; predikációsért tizenhetet. Kapsáláskor terített asztal várta Bánki bácsinál a diákok, este vacsora.

(Vége köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Szomorú napokban czimü költeményét nem közlöm. De mivel a hazafias költői lélek biztató szikrája fel-fel csillan benne, tanácslom, hogy tovább is lantolgasson; de egyelőre csupán a maga — gyönyörűségére.

N. J. Szamos-Dob. „Nemzet és király”-ról írott cikkelye a bekövetkezett, meglepő és viharos

fordulatok következtében tárgyalanná és időszertü-lenné vált. A külbömbben érdekes cikknek legfeljebb egyetlen pontját idézhetjük ma is, mely így hangzik (természetesen a multba visszamerengve):

„... De az a szeretet, melylyel a magyar nép királyán csügg: nem egy palota nép csuszomászó bizelkedése, ezt a nagy szeretetet a méltatlanság sokszor szilaj gyűlölettel is képes volt ingerelni, mikor dicső apáink a pallos alatt büszkén emelt fővel dörögtek oda a királynak:

— Nem úgy király! Az égre nem! A pártütő te vagy! Te tetted azt, hogy a hazán az átok sulya nagy...”

Nagy bölcsesség öntől, hogy ezt a részletet még a multra érte idézi, mert külbömbben aligha kerülne el a szemfüles királyi fiskus karmát és pel-lengérpadját. Ma olyan időket élünk Egyébként, ha hasonló irányu, cikornyázás nélkül megirt, lehetőleg rövidebbre szabott politikai cikkelyekkel más-kor is felkeres: szívesen veszem.

B. M. Az „Ideál” valóban kedves, bájos ideálcska lehet... A sikerült költeményt közölni fogom k., öcsémuram.

A. A. Ön nagyon kedves gyakorlatias felfogású poéta. Szerelmes verscskéjét azzal a biztatással ajánlja: „ha a Tek. Szerk. ezen versemet leközi, minden erőmből azon leszek, hogy a jövőben a lapnak érdekeit szellemi, úgy mint anyagi téren tehetőségemhez képest előmozdítani.” Ez a buzdítás valóban derék! Azonban szerelmeles költeményét lelkiismeretesen elolvastam, sajnálatomra nem mondhatok mást, minthogy a kiállításba helyezett szellemi támogatást köszönöm, de nem kérek belőle. Ellenben a mi a lapnak anyagi téren való előmozdítását illeti, e tekintetben tegyen félre minden szenteséget és egész bátran kopogtasson be Hoffmann és Kronovitz kiadókhöz (Könyvnyomda és iroda Piac-utcán), náluk tetszésszerinti időre előfizethet. Legyen nyugodt: nem utasítják vissza! Megjegyzem, hogy az öreg „Debreczen” vidékre küldve, egész esztendőre csak — 16 koronáért kapható.

V. Cs. S. S. Hazafias érzéseket, lelkesedéseket dicsérem, de költeményeik nem közölhetők. Higyük el, van abban valami igazság, költőnek születni kell.

Csöndes szemlélő. Igaza van! A kultur népek lámpakaróra, lámpavasra szokták aggatni az árulókat, de ha nincsen kéznél, bármely utszéli fa megteszi ugyanazt a hasznos szolgál tot. És igaz, hogy nagy a debreczeni öreg erdő, hanem Magyarhonban az áruló sem kevés. Épen ez a megdöbbentő, mert ez bizonyítja, hová fajult a hajdan erő magyar... A lámpavas el sem bírná már a sok gazembert.

Szőlőtermelők figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. szőlősgazdák b. figyelmébe ajánlani saját új gyarimányu vasszerkezetű, felünyomó és kitűnő minőségű

borsajtóimat,

melyek háromszoros áttétellel és fatanyérok-kal vannak ellátva és bármily eddigi gyarimányu sajtónál nagyobb erőt fejtenek ki. Nincs a közepén csavar s így a törköly egy darabban kivehető, ezáltal nagy munka és idő megtakarítás áll elő. Ajánlom továbbá saját gyarimányu

szőlőzúzóimat,

melynek minőségéért és szakszerű készítéséért jókallást vállalok. Mindezen előnyök daczára rendkívül olcsó árban árusítom ezeket és kérem meggyőződés végett a **Deák Ferencz utcai 22 sz. a.** nagy raktáramat megtekinteni.

Mély tisztelettel

Preizler Mór

műlakatos és gépműhelye.

Kitűnő utazók

kerestetnek egy nagyon jó cikk eladására. Nagy kereset.

J. Fritz & Co., Frankfurt a. M. 9.

○○ ○○ Őszi és
téli ruhák

tisztítását

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete

DEBRECZEN

Széchenyi utca 42.

Férfi ruhákat szakember javítja és vasalja.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debreczen, kistemplom bazár.

Vászon Készfehérnemű, Menyasszonyi kelengye.

A külön „Szönyeg osztályban“ óriási választékban :

Függönyök, Ágy- és Asztalterítők, Bortorszövetek, Cocus lábtörölők. (2.)

Linoleum.

Olcso árak. Előzékeny kiszolgálás.

Gondosan szedett

állani való Chaselas és Passatuti szőlő eladó. Nagyban és kicsiben különként 20 krért. Hunyady-u. 3 sz. a.

A világhírűvé vált gyémánt fekete

Bramer posztó kizárólag Boros Testvérek nődivat áruházában kaphatók. Divatos újdonságok megérkeztek. Olcsó árak. (2)

Egy jó eszébe tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylon ól. Valódi csak eredeti csomagban, Raktárak a felragaszokon láthatók.

Főraktár Debreczenben Kontsek Gézánál.

Lovass és Ladányi

különlegesség-tár angol és francia kelmékben.

Értesítjük t. vevőinket, hogy az őszi és téli idényre az összes áruinkat nagyválasztékban megkaptuk. Női ruhák és costumök készítését a legújabb modellek után elvállalunk.

Tisztelettel

Lovass és Ladányi

Piacz-utca 7. a Bika szálloda mellett.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a »Kigyó«-hoz

Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit :

Harmat-crème

arczsépitő s bőrapólo kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdőséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczörőség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztatlanságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz ; három féle színben kapható u. m. fehér, rózsás s crème színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoz ára 50 fillér Nagyobb doboz 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arcz s különösen kéz-bőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsíroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczörőséget, a legrovidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbaruult kezeket, eldurvult kéz-bőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Mihalovits J. gyógyszerésze a Kigyó-hoz Debreczenben.

Dr. Borsos-féle **Növényi Hajszesz.**

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz, nem piszkítja a fehéreneműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle **Növényi Hajkenőcs.**

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávi szemben.